

Bruxelles, 10.3.2020.
COM(2020) 102 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, EUROPSKOM
VIJEĆU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I
ODBORU REGIJA**

Nova industrijska strategija za Europu

1. Novi industrijski put Europe

Europa je oduvijek bila kolijevka industrije. Stoljećima je bila pionir industrijskih inovacija i unaprjeđivala način na koji ljudi diljem svijeta proizvode, troše i posluju. Na temeljima snažnog unutarnjeg tržišta europska industrija već dugo je poticaj našeg gospodarstva, omogućuje stabilan život milijunima ljudi i stvara društvena središta oko kojih se okupljaju naše zajednice.

Industrija je tijekom svoje duge povijesti dokazala da može predvoditi promjene. A sada ju to ponovno čeka jer Europa započinje s tranzicijom prema klimatskoj neutralnosti i digitalnom vodstvu u svijetu koji se neprestano mijenja i koji je sve nepredvidljiviji.

Dvostruka ekološka i digitalna tranzicija utjecat će na sve dijelove našeg gospodarstva, društva i industrije. Bit će potrebne nove tehnologije u kombinaciji s ulaganjima i inovacijama. Nastajat će novi proizvodi, usluge, tržišta i poslovni modeli. Oblikovat će se nove vrste poslova koje još ne postoje, za koje su potrebne vještine koje još ne posjedujemo. I uključivat će prijelaz s linearne proizvodnje na kružno gospodarstvo.

Te tranzicije odvijat će se u vremenu velikih geopolitičkih promjena koje utječu na prirodu tržišnog natjecanja. Potreba da Europa potvrdi svoj glas, održi svoje vrijednosti i bori se za jednake uvjete tržišnog natjecanja važnija je nego ikad. **Riječ je o suverenitetu Europe.**

Širina i dubina, opseg i brzina, priroda i nužnost te dvostruke tranzicije nisu do sada viđeni. To se odražava u *političkim smjernicama* predsjednice von der Leyen, prioritetima koje je utvrdio Europski parlament i strateškom programu Europskog vijeća za razdoblje 2019.–2024. U *europskom zelenom planu*¹ i Komisijinoj novoj *Strategiji o izgradnji digitalne budućnosti Europe*² utvrđeni su ambicija, brzina i smjer rada za nadolazeće godine.

Sada trebamo novi industrijski put za Europu koji odgovara današnjim ambicijama i sutrašnjoj stvarnosti. U središtu je sposobnost europske industrije da predvodi dvostruku tranziciju i potiče našu konkurentnost. Ona se ne može samo prilagoditi, već sada mora ubrzavati i pokretati promjene i inovacije. Naša industrijska politika mora pridonijeti ostvarenju te ambicije.

Europska industrijska strategija mora odražavati naše vrijednosti i tradicije socijalnog tržišta. Oslanjat ćemo se na svoje prednosti: našu različitost i talent, naše vrijednosti i način života, naše inovatore i stvaratelje. Potrebna nam je europska industrijska politika koja se temelji na tržišnom natjecanju, otvorenim tržištima, istraživanju i tehnologijama koje su vodeće u svijetu te snažno jedinstveno tržište koje ruši prepreke i smanjuje birokraciju. Moramo se oduprijeti površnim iskušenjima koja dolaze s protekcijom ili poremećajima na tržištu i ne smijemo biti naivni kad se susrećemo s nepoštenim tržišnim natjecanjem.

U ovoj strategiji priznaju se snaga i uloga Europske unije, prvenstveno kao pokretača i regulatora. Utvrđivanje okvira i određivanje političkog smjera i smjera politika ključno je za pružanje sigurnosti koja je potrebna ulagačima, inovatorima i industriji.

Naša nova industrijska strategija poduzetnička je duhom i djelima. Komisija je spremna zajednički osmisliti i izraditi rješenja izravno s industrijom, kao i sa socijalnim partnerima i svim drugim dionicima. Tome će pridonijeti novi naglasak na **industrijskim ekosustavima**, u

¹ COM(2019) 640 final.

² COM(2020) 67 final.

kojem se uzima u obzir sve dionike u lancu vrijednosti. To je naš novi pristup koji odražava potrebu za novim načinima razmišljanja i rada koji će dovesti do dvostruke tranzicije.

Ova strategija pokazuje smjer djelovanja i način na koji ćemo ostvariti ciljeve. U njoj je utvrđena vizija onoga što želimo postići do 2030. i poslije toga te temeljna načela koja će nas do tamo dovesti. U vremenima tranzicije i velikih promjena za našu Uniju, jedna jednostavna činjenica neće se nikad promijeniti: Europa će uvijek biti kolijevka industrije. Europska komisija spremna je s ovom strategijom učiniti sve što je potrebno kako bi tako i ostalo.

2. Europska industrija: danas i sutra

Industrija je ključna za budući napredak i blagostanje Europe. Udio industrije u gospodarstvu EU-a iznosi više od 20 %, u njoj je zaposleno oko 35 milijuna ljudi, a s njom je povezano još mnogo više milijuna radnih mjesta u Europi i inozemstvu. Industrija ostvaruje 80 % izvoza robe i glavni je razlog da je EU vodeći davatelj i primatelj izravnih stranih ulaganja u svijetu. Mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) čine više od 99 % svih europskih poduzeća, a velika većina njih obiteljska su poduzeća i naša gospodarska i socijalna okosnica³.

Europska industrija ima globalnu konkurentsku prednost u proizvodima i uslugama s visokom dodanom vrijednošću. Primjer je poštovanja najviših **socijalnih, radnih i okolišnih standarda**, čime omogućuje Europi da širi granice svojih vrijednosti. Zahvaljujući snažnom kapacitetu za inovacije također je i svjetski predvodnik u patentima zelene tehnologije i drugim sektorima visoke tehnologije. Naše jedinstveno tržište omogućuje europskim poduzećima svih veličina da budu inovativna, šire se i zapošljavaju više ljudi. Te prednosti moraju se usmjeriti na ostvarivanje vodećeg položaja u područjima u kojima EU još uvijek zaostaje, npr. korištenje oblaka i podataka.

Europska industrija već prolazi kroz znatnu preobrazbu. Došlo je do značajnog prijelaza s proizvoda na usluge te s isključivog vlasništva na dijeljeno vlasništvo proizvoda i usluga. Pritisak na prirodne resurse već vodi prema kružnom pristupu proizvodnji. Zahvaljujući disruptivnim tehnologijama kao što je 3D ispis, Europa treba i što bolje iskoristiti **lokaciju kao mogućnost** vraćanja veće količine proizvodnje u neke sektore EU-u.

Kako bi naše ambicije zaživjele, Europi je potrebna industrija koja postaje zelenija i sve više digitalna, ali koja pritom zadržava svoju konkurentnost na globalnoj razini. Time će se pridonijeti preobrazbi i rastu tradicionalnih i novih industrija, podupirati mala i srednja poduzeća i **potaknuti našu konkurentnu održivost** u cijelom EU-u. To je jednako važno za usluge kao i za robu.

Zahvaljujući socijalnom tržišnom gospodarstvu Europe, gospodarski rast usko je povezan s boljim socijalnim i životnim standardom i dobrim uvjetima rada. **Europski stup socijalnih prava** i dalje će nas usmjeravati i osigurati da dvostruka tranzicija bude socijalno pravedna.

Zahvaljujući snažnoj, inovativnoj i integriranoj industrijskoj bazi Europa je u dobrom položaju da preuzme vodeću ulogu na globalnoj razini.

³ Istovremeno s ovom Komunikacijom donosi se strategija namijenjena MSP-ovima – Strategija za MSP-ove i održivu i digitalnu Europu, COM (2020) 103 final.

2.1. Globalno konkurentna industrija koja je vodeća u svijetu

Nove i promjenjive geopolitičke okolnosti snažno utječu na europsku industriju. Globalno tržišno natjecanje, protekcionizam, tržišni poremećaji, trgovinske napetosti i izazovi za sustav utemeljen na pravilima sve su veći. Pojavljuju se nove sile i konkurenti. Etablirani partneri biraju nove puteve. U kombinaciji s razdobljem globalne ekonomske nesigurnosti na obzoru ti trendovi predstavljaju nove izazove s kojima se suočava europska industrija dok započinje dvostruku ekološku i digitalnu tranziciju.

Odgovor Europe na te izazove ne može biti stvaranje većih prepreka, zaštita nekonkurentnih industrija ni oponašanje protekcionističkih politika ili politika koje narušavaju tržišno natjecanje kakve imaju drugi. **Za konkurentnost je potrebno tržišno natjecanje – kako kod kuće, tako i u svijetu.** Potrebni su pravi uvjeti kako bi poduzetnici svoje ideje pretočili u djela te kako bi poduzeća svih veličina napredovala i rasla.

Istovremeno, EU treba moći ojačati svoje strateške interese u inozemstvu s pomoću gospodarskih i diplomatskih odnosa. **EU mora iskoristiti utjecaj, veličinu i integraciju jedinstvenog tržišta** kako bi postavio globalne standarde. Sposobnost stvaranja globalnih standarda visoke kvalitete koji nose zaštitni znak europskih vrijednosti i načela samo će ojačati našu stratešku autonomiju i industrijsku konkurentnost.

Europa će se i dalje oslanjati na slobodnu i pravednu trgovinu s partnerima diljem svijeta. Multilateralni trgovinski sustav koji se temelji na pravilima i Svjetska trgovinska organizacija neophodni su za osiguravanje otvorenih tržišta i jednakih uvjeta tržišnog natjecanja. EU će nastaviti napore za **održavanje, ažuriranje i unapređenje svjetskog trgovinskog sustava** tako da bude prikladan za odgovore na izazove današnjice i stvarnost sutrašnjice.

2.2. Industrija koja stvara uvjete za klimatsku neutralnost

Europski zeleni plan nova je strategija rasta Europe. Glavni mu je cilj da Europa do 2050. postane prvi klimatski neutralan kontinent na svijetu.

Industrija će imati vodeću ulogu u najvećem izazovu i prilici za naše doba. **Svi industrijski lanci vrijednosti, uključujući energetske intenzivne sektore, imat će veliku ulogu.** Svi će morati raditi na smanjenju vlastitog ugljičnog otiska, ali i ubrzati tranziciju čistim i pristupačnim tehnološkim rješenjima i razvojem novih poslovnih modela.

Kako bi postala konkurentnija dok postaje zelenija i kružna, industrija će trebati **osigurati opskrbu čiste i cjenovno pristupačne energije i sirovina.** Povećanje ulaganja u istraživanje i inovacije, uvođenje i unapređivanje infrastrukture pridonijet će razvoju novih proizvodnih procesa i otvaranju radnih mjesta.

U poduzetničkom duhu te strategije, institucije EU-a, države članice, regije, industrija i svi drugi relevantni akteri trebali bi surađivati kako bi **stvorili vodeća tržišta u području čistih tehnologija** i osigurali da je naša industrija globalni predvodnik. Regulatorne politike, javna nabava, pošteno tržišno natjecanje i potpuna uključenost MSP-ova temeljni su preduvjeti da se to ostvari.

Trebalo bi osigurati potporu politika i financijskih instrumenata na razini EU-a i na nacionalnoj razini, kao i privatnog sektora. Oni koji prvi krenu i budu najbrži imat će najveću konkurentsku prednost.

2.3 Industrija koja izgrađuje digitalnu budućnost Europe

Digitalne tehnologije mijenjaju industriju i način poslovanja. Stvaraju nove poslovne modele, industriji omogućuju veću produktivnost, radnicima stjecanje novih vještina, a podupiru i dekarbonizaciju našega gospodarstva. Digitalni sektor pridonijet će i europskom zelenom planu, i kao izvor rješenja čistih tehnologija i smanjenjem vlastitog ugljičnog otiska.

Komisija je u *Strategiji o izgradnji digitalne budućnosti Europe* iznijela viziju o tome kako Europa može zadržati svoju tehnološku i digitalnu suverenost i biti globalni digitalni predvodnik. Prepoznajući činjenicu da je **u digitalnom gospodarstvu ključna skalabilnost**, tranzicija Europe temeljit će se na jačanju jedinstvenog digitalnog tržišta.

Europa mora ubrzati i ulaganja u istraživanje i uvođenje tehnologija u područjima kao što su umjetna inteligencija, 5G, analitika podataka i metapodataka. Samo je svako deseto poduzeće iz EU-a analiziralo velike podatke u 2018., dok je samo svako četvrto koristilo usluge računalstva u oblaku.

Kako je utvrđeno u Komisijinoj novoj *europskoj podatkovnoj strategiji*⁴, Europi je potreban okvir kojim se poduzećima omogućuje stvaranje, okupljanje i upotreba podataka za poboljšanje proizvoda i međunarodno tržišno natjecanje na način da se poštuju naše vrijednosti te prava i privatnost svih.

EU mora **poboljšati i svoj industrijski kapacitet u području ključne digitalne infrastrukture**. Uspješno uvođenje vrlo sigurne i najsuvremenije mreže 5G bit će glavni pokretač budućih digitalnih usluga i u središtu industrijskog vala podataka. Europa mora ulagati sada ako želi biti predvodnik u mrežama 6G.

U poduzetničkom duhu ove industrijske strategije **Europa mora udružiti svoje snage kako bi zajednički ostvarili ono što nitko ne može ostvariti sam**. Nedavni primjeri pokazali su potencijal i vrijednost tog pristupa. U Europi se sada nalazi jedno od tri najbrža superračunala u svijetu te je preokrenula silazni trend u mikroelektronici.

Europa ima sve što je potrebno da bude predvodnik u toj novoj tehnološkoj utrci. Mora se oslanjati na svoje prednosti, uključujući snažnu industrijsku bazu, visokokvalitetno istraživanje, kvalificirane radnike, dinamičan ekosustav novoosnovanih poduzeća, zrelu infrastrukturu i vodeću poziciju u upotrebi industrijskih podataka.

3. Temeljna načela industrijske preobrazbe Europe

Tri navedena pokretača promjena pokazuju razmjernu preobrazbu kroz koju će Europa proći. Kako bi se preobrazio industrijski sektor i svi lanci vrijednosti koji su dio tog sektora treba proći cijela jedna generacija. No, u konkurentnom i dinamičnom okruženju ne možemo gubiti vrijeme. Sljedećih će pet godina biti odlučujuće razdoblje za pripremu povoljnih uvjeta za tu tranziciju.

Ova strategija temelji se na nizu temeljnih načela za industrijsku preobrazbu Europe. Neka od njih obnavljaju ili proširuju postojeće pristupe u području inovacija, ulaganja, standarda ili ujednačavanja uvjeta. Druga odražavaju potrebu za novim načinima rada kako bi Europa ojačala svoju industriju za tranzicije, bilo u pogledu vještina ili cirkularnosti.

⁴ COM(2020) 66 final.

Temeljna načela odraz su činjenice da nema čarobne formule ili samostalnog rješenja, ona su međusobno povezana i međusobno se osnažuju. Međutim, odražavaju i činjenicu da, iako je na europskoj razini moguće učiniti mnogo za omogućavanje i pružanje sigurnosti, mnogo je toga u rukama drugih. Stoga će partnerski pristup biti od iznimne važnosti.

3.1. Stvaranje sigurnosti za industriju: bolje povezano i sve više digitalno jedinstveno tržište

Zahvaljujući našem jedinstvenom tržištu poduzeća iz EU-a ostvaruju korist od mogućnosti da se tržišno natječu na globalnoj razini. Pružanjem zajedničkog regulatornog prostora i širinom jedinstvenog tržišta pokretač je konkurentnosti i olakšava integraciju poduzeća svih veličina u europske i globalne lance vrijednosti.

Kako bi se omogućilo da jedinstveno tržište našu industriju potiče naprijed, zakonodavstvo se mora provoditi i primjenjivati na svim razinama. U **Akcijском planu za osiguravanje primjene pravila jedinstvenog tržišta**⁵ koji je danas donesen izneseni su konkretni prijedlozi za jačanje zajedničkih napora u tom području, prvenstveno osnivanje radne skupine za osiguravanje primjene pravila jedinstvenog tržišta. **Izvješće o preprekama na jedinstvenom tržištu**⁶ pokazalo je da je potrebno ukloniti prepreke s kojima se poduzeća susreću pri prekograničnoj prodaji robe, a još više pri prekograničnom pružanju usluga. Povećanjem porezne usklađenosti pridonijelo bi se uklanjanju jedne od glavnih prepreka s kojima se suočavaju poduzeća kad posluju prekogranično, prvenstveno uvođenjem zajedničke konsolidirane osnovice poreza na dobit.

Potrebno je revidirati i ažurirati i zakonodavstvo o jedinstvenom tržištu kako bi se osiguralo da je prikladno za digitalno doba. To uključuje reviziju pravila EU-a o sigurnosti proizvoda, provedbu europske strategije za podatke i donošenje Akta o digitalnim uslugama.

„**Pristup MSP za MSP**” također će biti od ključne važnosti. Sve veći broj mladih tehnološki kompetentnih MSP-ova može pomoći starijim industrijskim poduzećima da prilagode svoje poslovne modele i razviju nove oblike rada za digitalno doba. Zbog toga su se već otvorile nove mogućnosti i novoosnovana poduzeća treba podupirati u izgradnji ekonomije platformi. No novi oblici rada moraju biti popraćeni modernim i poboljšanim oblicima zaštite, uključujući za one koji rade na internetskim platformama.

Jedinstveno tržište ovisi o čvrstim sustavima za **normizaciju i certifikaciju** koji dobro funkcioniraju. Oni pomažu povećati tržišta i pružaju pravnu sigurnost. Razvoj novih standarda i tehničkih propisa u kombinaciji s povećanim sudjelovanjem EU-a u međunarodnim tijelima za normizaciju bit će ključan za poticanje konkurentnosti industrije.

EU se treba pobrinuti i da njegova politika **zaštite prava intelektualnog vlasništva** pridonosi održavanju i jačanju tehnološkog suvereniteta Europe i promiče jednake uvjete tržišnog natjecanja na globalnoj razini. Intelektualno vlasništvo pomaže u utvrđivanju tržišne vrijednosti i konkurentnosti europskih poduzeća. Riječ je o njihovoj nematerijalnoj imovini, kao što su robne marke, dizajn, patenti, podaci, znanje i iskustvo te algoritmi. Pametne politike intelektualnog vlasništva ključne su kako bi se svim poduzećima pomoglo da rastu, otvaraju nova radna mjesta te da zaštite i razvijaju ono što ih čini jedinstvenima i konkurentnima.

⁵ Komunikacija i popratno izvješće o utvrđivanju i uklanjanju prepreka na jedinstvenom tržištu, COM(2020) 93 final.

⁶ Dugoročni akcijski plan za bolju provedbu i osiguravanje primjene pravila jedinstvenog tržišta, COM(2020) 94 final.

Neovisna EU-ova politika tržišnog natjecanja pomogla je Europi u osiguravanju jednakih uvjeta, poticanju inovacije i davanju većeg izbora potrošačima. Tržišno natjecanje najbolji je poticaj našim poduzećima i omogućuje im da ostanu konkurentna na globalnoj razini. U svijetu koji se brzo mijenja i vremenu u kojem Europa započinje veliku dvostruku tranziciju, trebamo osigurati da pravila o tržišnom natjecanju i dalje budu prikladna za današnji svijet.

Imajući to u vidu, Komisija trenutačno **preispituje okvir EU-a za tržišno natjecanje**. To uključuje razmatranje primjene postojećih pravila tržišnog natjecanja, pogotovo u vezi s protumonopolskim mjerama, te toga jesu li pravila kojima se uređuju horizontalni i vertikalni sporazumi i obavijest o definiciji tržišta i dalje primjereni. Razmatrat će se i kako poboljšati otkrivanje kršenja propisa i ubrzati istrage. Komisija će upotrijebiti instrument za sektorsko istraživanje na novim tržištima i tržištima u nastajanju koja oblikuju naše gospodarstvo i društvo.

Evaluacija kontrole koncentracija koja je u tijeku te provjera prikladnosti različitih smjernica o državnim potporama dio su te revizije. Pravilima o državnim potporama osiguravaju se jednaki uvjeti tržišnog natjecanja u Europi, izbjegavaju unutarnje „utrke za subvencije”, a pritom se podupiru važni ciljevi od javnog interesa. Komisija će osigurati da **revidirana pravila o državnim potporama** budu uspostavljena u 2021. u više prioritetnih područja, uključujući područje potpora za energetiku i okoliš.

Ostvarivanje plana

- ↻ Danas doneseni **Akcijski plan za osiguravanje primjene pravila jedinstvenog tržišta** i izvješće o preprekama na jedinstvenom tržištu.
- ↻ Osnivanje **radne skupine za osiguravanje primjene pravila jedinstvenog tržišta**, koju će činiti države članice i Komisija.
- ↻ Danas donesena **Strategija za MSP-ove i održivu i digitalnu Europu**.
- ↻ **Ocjenjivanje, preispitivanje i prema potrebi prilagodba pravila EU-a o tržišnom natjecanju** od 2021., uključujući aktualnu evaluaciju kontrole koncentracija i provjeru prikladnosti **smjernica o državnim potporama**.
- ↻ **Akcijski plan za intelektualno vlasništvo** za ocjenu potrebe za unapređivanjem pravnog okvira, osiguranja pametne upotrebe intelektualnog vlasništva, uspješnije borbe protiv krađe intelektualnog vlasništva.
- ↻ **Praćenje europske podatkovne strategije** radi razvoja podatkovnog gospodarstva EU-a, uključujući pokretanje zajedničkih europskih podatkovnih prostora u nekim sektorima i lancima vrijednosti.
- ↻ **Aktom o digitalnim uslugama** unaprijedit će se i ojačati pravni okvir za jedinstveno tržište digitalnih usluga.
- ↻ Inicijativa za **poboljšanje uvjeta rada za radnike koji rade putem platformi**.

3.2. Održavanje jednakih uvjeta tržišnog natjecanja na globalnoj razini

Otvorenost gospodarstva Europe razlog je njezina prosperiteta i konkurentnosti. Iako je industrija EU-a visoko integrirana u globalne lance vrijednosti i djeluje globalno, EU ne smije biti naivna u pogledu prijetnji poštenom tržišnom natjecanju i trgovini.

EU kroz trgovinske sporazume s partnerskim zemljama ili regijama radi na tome da tržišta ostanu otvorena ili u okviru međunarodnih foruma na pravilima koja svima odgovaraju. I dalje moramo imati koordinirani europski pristup kako bismo zajamčili uzajamno korisnu

trgovinu i prevladali sve prepreke koje našim poduzećima onemogućuju normalan pristup drugim tržištima diljem svijeta. To uključuje borbu protiv praksi agresivnog poreznog planiranja kojima se stvaraju nejednaki uvjeti.

EU će u potpunosti iskoristiti sve svoje pakete instrumenata u okviru mehanizama trgovinske zaštite. Komisija će do sredine 2020. istražiti kako najbolje poboljšati antisubvencijske mehanizme i instrumente. To će se ostvariti u **Bijeloj knjizi o instrumentu za strane subvencije** u kojoj će se razmatrati negativni učinci stranih subvencija na jedinstveno tržište. Nakon toga izradit će se prijedlog pravnog instrumenta u 2021.

Ti poremećaji često su povezani s nedostatkom **recipročnog pristupa europskih poduzeća** domaćim tržištima stranih poduzeća u državnom vlasništvu. Konkretno, tržišta nabave u EU-u uglavnom su otvorena poduzećima iz zemalja u kojima su poduzeća iz EU-a diskriminirana ili suočena s izravnim zatvaranjima tržišta. Stoga će se u Bijeloj knjizi nastojati riješiti i pitanje pristupa stranih poduzeća u državnom vlasništvu tržištima javne nabave i financijskim sredstvima EU-a. Brz dogovor o predloženom **instrumentu za međunarodnu nabavu** bit će ključan za rješavanje problema slabog reciprociteta te za osiguravanje povoljnog položaja EU-a u pregovorima.

Europska industrija ne bi trebala biti izložena nepoštenom tržišnom natjecanju konkurenata diljem svijeta koji primjenjuju različite standarde i načela, npr. u pogledu klime. Novi **glavni službenik za nadzor osiguravanja primjene trgovinskih pravila** radit će na poboljšanju usklađenosti i provedbe naših trgovinskih sporazuma i o tome će redovito izvješćivati Europski parlament. Komisija će predložiti da se poštovanje Pariškog sporazuma uvrsti kao glavni element svih budućih sveobuhvatnih trgovinskih sporazuma.

Kako bi se zajamčilo da su uvezeni proizvodi u skladu s pravilima EU-a iznimno su važne i **pojačane carinske kontrole**.

Ostvarivanje plana

- ↗ **Bijela knjiga o instrumentu za strane subvencije** do sredine 2020., u kojoj će se razmatrati i pristup stranih poduzeća javnoj nabavi i financijskim sredstvima EU-a.
- ↗ **Jačanje globalnih pravila o industrijskim subvencijama** u okviru Svjetske trgovinske organizacije.
- ↗ Brzo donošenje **instrumenta za međunarodnu nabavu**.
- ↗ **Akcijski plan za carinsku uniju** u 2020. za jačanje carinskih kontrola, uključujući zakonodavni prijedlog jedinstvenog sučelja EU-a kojim bi se omogućili potpuno digitalni postupci carinjenja na granici.

3.3. Potpora tranziciji industrije prema klimatskoj neutralnosti

U tranziciji Europe prema klimatskoj neutralnosti određeni sektori morat će poduzeti veće i temeljitije promjene od drugih. Energetski intenzivne industrije neophodne su za europsko gospodarstvo i na njih se oslanjaju i drugi sektori. Modernizacija i dekarbonizacija energetski intenzivnih industrija moraju stoga biti glavni prioritet.

U europskom zelenom planu utvrđen je cilj stvaranja novih tržišta za klimatski neutralne proizvode i proizvode kružnog gospodarstva, npr. čelik, cement i osnovne kemikalije. Kako bi bila predvodnik ovih promjena, Europa treba nove industrijske procese i više čistih tehnologija da smanji troškove i poboljša spremnost tržišta.

Komisija će, primjerice, podupirati napredne tehnologije čiste proizvodnje čelika koje dovode do **postupka proizvodnje čelika s nulim emisijama ugljika**. Fond za inovacije sustava EU-a za trgovanje emisijama pomoći će u uvođenju drugih velikih inovativnih projekata za potporu čistim proizvodima u svim energetske intenzivnim sektorima.

Nova **strategija za kemikalije za održivost** pomoći će boljoj zaštiti ljudi i okoliša od opasnih kemikalija i potaknuti inovacije u tom sektoru kako bi se razvile sigurne i održive alternative.

Europa se treba baviti i pitanjem održivosti građevnih proizvoda i poboljšati energetske učinkovitost i učinak izgrađene imovine na okoliš. **Održiviji izgrađeni okoliš** bit će od ključne važnosti za tranziciju Europe prema klimatskoj neutralnosti.

Kako se tranzicija ubrzava, Europa mora osigurati da nitko ne bude zapostavljen. Prijedlog novog **mehanizma za pravednu tranziciju**⁷ mobilizirat će 100 milijardi EUR kako bi se osigurala pravedna tranzicija regijama s velikim intenzitetom ugljika koje nastavljaju preobrazbu svoje industrije i gospodarstva.

Smanjenje emisija u industriji ovisit će o načelu „**energetska učinkovitost na prvome mjestu**” i sigurnoj i dostatnoj opskrbi niskougljične energije po konkurentnim cijenama. To će zahtijevati planiranje i ulaganje u tehnologije, kapacitete i infrastrukturu proizvodnje s niskim emisijama ugljika. Bit će potreban **strateški pristup industrijama energije iz obnovljivih izvora** npr. energije iz obnovljivih izvora na moru i lancu opskrbe na kojem se temelji. Time će se pomoći i u slučaju znatnog povećanja količine električne energije koja je potrebna za dvostruku tranziciju. To bi trebali poduprijeti naporima za bolje povezivanje europskih sustava električne energije kako bi se povećala sigurnost opskrbe električnom energijom i integriralo više obnovljivih izvora.

U okviru toga, svi nosači energije, uključujući električnu energiju, plin i likvidna goriva trebat će se učinkovitije koristiti tako što će se povezivati različiti sektori. To će biti cilj nove strategije za **pametnu integraciju sektorâ** u kojoj će se također utvrditi vizija Komisije o **čistom vodik**u. I upotreba transeuropskih energetske mreža poduprijet će tranziciju prema klimatskoj neutralnosti.

Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti sektorima održive i pametne mobilnosti. Oni imaju i odgovornost i potencijal za poticanje dvostruke tranzicije, potporu europske industrijske konkurentnosti i poboljšanje povezivosti. To se posebno odnosi na automobilske, zrakoplovni, željeznički i brodograđevni sektor, kao i na alternativna goriva te pametnu i povezanu mobilnost.

Zadržavanje vodeće uloge u istraživanju i inovacijama, brzo uvođenje potrebne infrastrukture i snažni poticaji, među ostalim u nabavi, bit će ključni kako bi se osiguralo da industrije mobilnosti u EU-u zadrže svoje globalno tehnološko vodstvo. Cjelokupni lanac vrijednosti sektora mora pomoći pri oblikovanju novih međunarodnih normi za sigurnu, održivu, pristupačnu, zaštićenu i otpornu mobilnost. U **sveobuhvatnoj strategiji za održivu i pametnu mobilnost** predložit će se sveobuhvatne mjere koje će pomoći da se najbolje iskoristi potencijal sektora.

Ako se razlike u ambicijama diljem svijeta nastave, Komisija će u 2021. predložiti **mehanizam za graničnu prilagodbu emisija ugljika** radi smanjenja rizika od istjecanja

⁷ COM(2020) 22 final.

ugljika, u potpunosti usklađen s pravilima WTO-a. To bi trebalo poduprijeti jačanjem naših postojećih instrumenata za rješavanje problema istjecanja ugljika.

Ostvarivanje plana

- ↻ **Strategija za pametnu integraciju sektorâ.**
- ↻ **Zajednički europski podatkovni prostor** iskoristit će potencijal podataka za jačanje inovativnog kapaciteta energetskeg sektora.
- ↻ Pokretanje **platforme za pravednu tranziciju** radi pružanja tehničke i savjetodavne potpore regijama i sektorima s velikim intenzitetom ugljika.
- ↻ **Strategija EU-a o čistoj proizvodnji čelika i strategija za kemikalije za održivost.**
- ↻ Preispitivanje **Uredbe o transeuropskoj energetskej mreži.**
- ↻ Strategija EU-a o **energiji iz obnovljivih izvora na moru.**
- ↻ Sveobuhvatna strategija za **održivu i pametnu mobilnost.**
- ↻ Inicijativa za „val obnove” i **Strategija o izgrađenom okolišu.**
- ↻ **Mehanizam za graničnu prilagodbu emisija ugljika** radi smanjenja istjecanja ugljika, u postupnosti usklađen s pravilima WTO-a.

3.4. Izgradnja gospodarstva s izraženijom kružnom dimenzijom

U skladu s novom strategijom rasta Europe, kojom se daje više nego što se uzima, europska industrija mora imati vodeću ulogu u ekološkoj tranziciji. To znači smanjenje emisija ugljika i materijalnog otiska europske industrije te uvođenje cirkularnosti u cijelom gospodarstvu.

Kako bismo to učinili, moramo se odmaknuti od starog modela koji se temelji na vađenju sirovina iz zemlje i proizvodnji stvari, koje ćemo upotrijebiti i zatim odbaciti. Poticanjem naše industrije moramo **korjenito izmijeniti način na koji stvari oblikujemo, izrađujemo, upotrebljavamo i naposljetku odbacujemo.**

Takvim pristupom s izraženijom kružnom dimenzijom industrija će smanjenjem učinaka na okoliš, ublažavanjem tržišnog natjecanja za oskudne resurse i smanjenjem troškova proizvodnje postati čišća i konkurentnija. **Pritom nije riječ samo o etičkom imperativu i imperativu zaštite okoliša, takvo postupanje opravdano je i s gospodarskog stajališta.** Primjenom načela kružnoga gospodarstva u svim sektorima i industrijama moguće je do 2030. diljem EU-a otvoriti 700 000 novih radnih mjesta, od kojih mnoga u MSP-ovima.

EU je u tom području već zauzeo dobar položaj i sada bi se trebao usredotočiti na učvršćivanje svoje početne prednosti. U **novom akcijskom planu za kružno gospodarstvo**⁸ iznesen je niz mjera kojima će se omogućiti da industrija EU-a iskoristi te prilike.

U njegovu je središtu novi **okvir politike za održive proizvode** kojim će se uspostaviti načela održivosti za sve proizvode i pridonijeti povećanju konkurentnosti europske industrije. Prednost će se dati skupinama proizvoda široke upotrebe i učinka, a mjere će obuhvaćati inicijativu o jedinstvenom punjaču, inicijativu za kružnu elektroniku, zahtjeve za održivost kad je riječ o baterijama te nove mjere u tekstilnom sektoru.

Akcijski plan uključuje i mjere za **jačanje položaja potrošača kako bi aktivnije sudjelovali u kružnom gospodarstvu.** Potrošači trebaju dobivati pouzdane i relevantne informacije kako bi mogli odabrati proizvode koji su trajni i koji se mogu ponovno upotrijebiti i popraviti.

⁸ COM(2020) 98 final.

Komisija će predložiti mjere za zaštitu potrošača i jačanje njihovih prava, među ostalim radom na uvođenju „prava na popravak“ za potrošače.

Javna tijela, uključujući institucije EU-a, trebala bi predvoditi primjerom i birati ekološki prihvatljivu robu, usluge i radove, a **zelenom javnom nabavom** mogla bi predvoditi prijelaz na održivu potrošnju i proizvodnju. Komisija će predložiti daljnje zakonodavstvo i smjernice o zelenoj javnoj nabavi.

Ostvarivanje plana

- **Akcijski plan za kružno gospodarstvo** donosi se istodobno s ovom strategijom, a uključuje novi okvir politike za održive proizvode.
- **Novi regulatorni okvir za održive baterije**
- **Strategija EU-a za tekstil**
- **Inicijativa za kružnu elektroniku**
- **Jačanje položaja potrošača** boljim informiranjem o proizvodima i većim pravima potrošača kako bi aktivno sudjelovali u kružnom gospodarstvu.

3.5. Integracija duha industrijskih inovacija

Tijekom posljednjih pet godina europska poduzeća smanjila su ukupnu potrošnju u istraživanje i razvoj, dok su je njihovi takmaci iz SAD-a i Kine povećali. Ključni je preduvjet da se taj trend zaustavi potaknuti ulaganja u inovacije, pri čemu trebamo znati na koje se inovacije želimo usmjeriti i jasno utvrditi njihov put do tržišta kako bi se ostvario učinak razmjera. U tom bi kontekstu mala i srednja poduzeća trebala poticati i pomagati im da svoje inovacije plasiraju na tržište.

Globalna utrka u dvostrukoj tranziciji sve više će se temeljiti na pionirskim znanostima i ovladavanju dubokim tehnologijama. U sljedećoj industrijskoj eri doći će do spajanja fizičkog, digitalnog i biološkog svijeta. Ako Europa želi predvoditi u dvostrukoj tranziciji, industrijska strategija u svojoj srži mora biti **strategija za industrijsku inovaciju**.

To također znači da povećavanjem ulaganja u disruptivna i revolucionarna istraživanja i inovacije moramo biti spremni i na neuspjeh. Neuspjeh nam može pomoći u učenju, prilagodbi i, ako je to nužno, da temeljito preispitamo svoj pristup kako bismo mogli napredovati. Moramo preusmjeriti svoj način razmišljanja od nesklonosti riziku prema prihvaćanju neuspjeha. To se mora odraziti u svim sektorima, a **inovacije bi trebale biti integrirane u naše oblikovanje politika**. U okviru našeg rada na boljoj regulativi i strateškom predviđanju osigurati ćemo da se politikama potiče inovacije.

Industrijske sektore trebalo bi pozvati i poticati da definiraju svoje planove za klimatsku neutralnost ili digitalno vodstvo. Oni bi se trebali temeljiti na visokokvalitetnim istraživanjima i vještinama, uz potporu EU-a. Od donošenja europskog zelenog plana taj su pristup već prihvatili brojni sektori. U duhu suradnje i poduzetništva, na kojima se ova strategija temelji, ta bi se potpora trebala realizirati **javno-privatnim partnerstvima** koja će industriji pomoći da razvije tehnologije za ostvarenje svojih ciljeva, što je uspješno ostvareno u industrijskim savezima.

Europsko vijeće za inovacije, koje će u potpunosti započeti s radom u 2021., također će nastojati iskoristiti snažnu istraživačku bazu Europe. Identificirat će tehnologije sljedeće generacije, ubrzati njihovu komercijalnu primjenu i pružiti potporu za brzi rast novoosnovanih poduzeća.

Osim toga, jedinstveno tržište trebalo bi potaknuti inovacije kako bi se maksimalno iskoristile ekonomija razmjera, brzina i opseg. Trebalo bi poticati **lokalizirane inovacije i eksperimentiranje**. Na taj bi se način regijama omogućilo da s malim i srednjim poduzećima i potrošačima razviju i ispituju nova rješenja, koristeći se svojim lokalnim posebnostima, prednostima i posebnim iskustvima. Donositelji politika i regulatorna tijela mogli bi sudjelovati u stvarnom testiranju novih tehnologija i rješenja, što bi omogućilo izradu inovativnih poslovnih modela.

Nakon što se ispituju i poboljšaju, ta se rješenja mogu proširiti za primjenu na europskom i globalnom tržištu i time osigurati da EU i dalje bude predvodnik. **Digitalnoinovacijski centri**, koji su jedinstvene kontaktne točke na kojima poduzeća mogu pristupiti testiranju tehnologije, dobra su polazna platforma.

Ostvarivanje plana

- Komunikacija o **budućnosti istraživanja i inovacija te europskom istraživačkom prostoru** radi utvrđivanja novog pristupa inovacijama i najučinkovitije upotrebe proračuna EU-a.
- Pokretanje **javno-privatnih partnerstava** u okviru programa Obzor Europa.

3.6. Usavršavanje i prekvalifikacija

Konkurentna industrija ovisi o zapošljavanju i zadržavanju kvalificirane radne snage. S obzirom na to da se dvostruka tranzicija ubrzava, Europa će trebati osigurati da obrazovanje i osposobljavanje drže korak. Ostvarenje načela cjeloživotnog učenja za sve postat će još važnije: samo u sljedećih pet godina 120 milijuna Europljana morat će se dodatno usavršiti ili prekvalificirati.

To pokazuje koliko su vještine važne za dvostruku tranziciju i kakve se mogućnosti mogu ponuditi ljudima. Očekuje se da će se prelaskom na gospodarstvo s niskom razinom emisija ugljika otvoriti više od milijun radnih mjesta do 2030., a već sada u Europi postoji milijun nepopunjenih radnih mjesta za stručnjake u području digitalne tehnologije. Istovremeno 70 % poduzeća kasni s ulaganjima jer ne mogu pronaći radnike s odgovarajućim vještinama.

Zbog digitalizacije, automatizacije i napretka u području umjetne inteligencije radnici u industriji morat će više nego ikad prije prilagoditi svoje vještine. Dokvalifikacija i prekvalifikacija moraju imati veliku ulogu u našem socijalnom tržišnom gospodarstvu. Naši sustavi **visokog i strukovnog obrazovanja** i osposobljavanja morat će osigurati više znanstvenika, inženjera i tehničara za tržište rada. Nadalje, uspješnijim privlačenjem osoba s potrebnim vještinama iz inozemstva pridonijet će se ispunjavanju potreba tržišta rada EU-a.

U globalnoj utrci za talentima u Europi treba povećati ulaganja u stjecanje vještina, a cjeloživotno učenje treba postati stvarnost. Uvjet za to je zajedničko djelovanje industrije,

država članica, socijalnih partnera i drugih dionika u okviru novog „pakta za vještine” radi potpore dokvalifikaciji i prekvalifikaciji i poticanja javnog i privatnog ulaganja u radnu snagu. Pakt će biti usmjeren na sektore s velikim potencijalom rasta u Europi ili na sektore koji se najviše mijenjaju. Tim naporima pridonijet će i uspostava **europskog prostora obrazovanja**.

Iznimno je važno i uspostaviti bolju ravnotežu između žena i muškaraca u industriji. To znači poticati žene da studiraju znanost, tehnologiju, inženjerstvo i matematiku, da razmišljaju o karijeri u tehnološkim sektorima i ulažu u digitalne vještine te tako poboljšati ravnotežu spolova kad je riječ o osnivanju i vođenju poduzeća.

Ostvarivanje plana

- ⇒ Ažuriranje **programa vještina za Europu** u 2030., uključujući preporuku o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju.
- ⇒ Uspostava **Europskog pakta za vještine**
- ⇒ Komunikacija o strateškom okviru **europskog prostora obrazovanja**
- ⇒ **Akcijski plan za digitalno obrazovanje**
- ⇒ **Provedba strategije EU-a za ravnopravnost spolova**, donesene u ožujku 2020.

3.7. Ulaganje u tranziciju i financiranje tranzicije

Mnogi budući programi EU-a, kao što su Obzor Europa, Digitalna Europa, Program za jedinstveno tržište, Inovacijski fond, InvestEU, Europski socijalni fond, Europski fond za obranu i svemirski program EU-a te svi europski strukturni i investicijski fondovi pridonijet će većoj konkurentnosti industrije EU-a. Brz dogovor o sljedećem dugoročnom proračunu ključan je za budućnost naše industrije.

U vrijeme kada je javni proračun pod pritiskom, trebat ćemo pronaći nove načine za privlačenje privatnih ulaganja. To uključuje upotrebu sredstava EU-a i njihovo kombiniranje sa sredstvima država članica i drugih institucijskih partnera, kao i privlačenje privatnih ulagača. Program InvestEU i Plan ulaganja za europski zeleni plan potaknut će privatna ulaganja tamo gdje je to potrebno. Važnu ulogu imat će Europska investicijska banka i nacionalne razvojne banke i institucije.

Mobiliziranje privatnih ulaganja i javnih sredstava iznimno je bitno u područjima u kojima postoje tržišni nedostaci, posebno kad je riječ o opsežnom uvođenju inovativnih tehnologija. U tom su području uspješno primjenjuje instrument **važnih projekata od zajedničkog europskog interesa**. Države članice mogu se koristiti važnim projektima od zajedničkog europskog interesa za prikupljanje financijskih sredstava, brzo djelovanje i povezivanje relevantnih sudionika u ključnim lancima vrijednosti. Oni su katalizator ulaganja i omogućuju državama članicama da u slučaju tržišnih nedostataka financiraju velike prekogranične inovacijske projekte. Oslanjajući se na iskustva s nedavnim važnim projektima od zajedničkog europskog interesa, Komisija će istražiti načine za kombiniranje nacionalnih instrumenata i instrumenata EU-a radi poticanja ulaganja u cijelom lancu vrijednosti, uz potpuno poštovanje relevantnih financijskih pravila i pravila o tržišnom natjecanju.

Kako bi pridonijela najučinkovitijoj upotrebi tog instrumenta, Komisija će 2021. donijeti **revidirana pravila o državnim potporama za te projekte**. Svrha je tog preispitivanja pojasniti uvjete pod kojima se projekti pod vodstvom države članice u ključnim sektorima mogu provoditi pravovremeno i na način kojim se potiče tržišno natjecanje. Osim toga,

trebala bi pomoći malim i srednjim poduzećima da u potpunosti sudjeluju u budućim projektima od zajedničkog europskog interesa.

Nadalje, bit će potrebno poticati ulaganja u konkurentnu održivost u cijelom financijskom sustavu. Nedavni sporazum o **taksonomiji EU-a** i sigurnost koju pruža **propis o klimi**⁹ značajni su koraci u pravom smjeru.

Obnovljena strategija za održivo financiranje nastavak je tih uspješnih napora i uspostaviti će pravila koja će ulagačima pružiti jasne smjernice u vezi s održivim ulaganjima. Kad je riječ o nastavka rada na produbljivanju ekonomske i monetarne unije, Komisijin novi **akcijski plan o uniji tržišta kapitala** uključivat će inicijativu za bolju zaštitu ulaganja unutar EU-a i napore za poticanje raznolikijih izvora financiranja europskih poduzeća, posebno MSP-ova. Strategija za digitalno financiranje olakšat će inovacije u području financijskih usluga radi primjene novih usluga i poslovnih modela na opsežnijoj razini te uklanjanja novih rizika.

Ostvarivanje plana

- ↗ Suradivanje s Parlamentom i Vijećem kako bi se osiguralo brzo donošenje i provedba **sljedećeg dugoročnog proračuna**.
- ↗ Razmatranje mogućnosti usklađenog ulaganja država članica i industrije u okviru novih **važnih projekata od zajedničkog europskog interesa** i mogućeg nastavka prvih važnih projekata od zajedničkog europskog interesa u području baterija i mikroelektronike.
- ↗ Preispitivanje **pravila o državnim potporama za važne projekte od zajedničkog europskog interesa**, uključujući projekte energetske tranzicije.
- ↗ **Obnovljena strategija održivog financiranja**
- ↗ **Nova strategija za digitalno financiranje**
- ↗ **Akcijski plan o uniji tržišta kapitala** u 2020., uključujući mjere potpore integriranim tržištima kapitala i veće mogućnosti financiranja za građane i poduzeća.

4. Jačanje europske industrijske i strateške autonomije

Svrha je europske strateške autonomije smanjiti ovisnost o drugima kad je riječ o stvarima koje su nam najpotrebnije: ključnim materijalima i tehnologiji, hrani, infrastrukturi, sigurnosti i drugim strateškim područjima. Na taj se način europska industrija potiče da razvije vlastita tržišta, proizvode i usluge kojima se potiče konkurentnost.

Europa uspješno napreduje u okruženju otvorenom za ulaganja koje i drugima omogućuje da ulažu u konkurentnost Europe. Međutim, ona istovremeno mora strateški razmotriti rizike povezane sa stranim ulaganjima. **Okvir za provjeru izravnih stranih ulaganja**¹⁰, koji će se u potpunosti početi primjenjivati u listopadu 2020., zaštitit će interese Europe u pogledu sigurnosti i javnog poretka. Komisija će dati prijedloge za dodatno jačanje tog instrumenta.

Digitalna transformacija, sigurnost i budući tehnološki suverenitet Europe ovise o našoj **strateškoj digitalnoj infrastrukturi**. Osim nedavnih mjera Komisije u području tehnologije 5G i kibersigurnosti, EU će tijekom sljedećih 10 godina razviti ključnu kvantnu

⁹ COM(2020) 80 final.

¹⁰ Uredba (EU) 2019/452.

komunikacijsku infrastrukturu za sigurnu cjelovitu (engl. *end-to-end*) komunikaciju koja će se temeljiti na distribuciji kvantnih ključeva radi zaštite ključne digitalne infrastrukture EU-a i njegovih država članica.

EU će podupirati i razvoj ključnih razvojnih tehnologija, koje su od strateške važnosti za budućnost europske industrije. Među njima su robotika, mikroelektronika, računalstvo visokih performansi i infrastruktura za podatke u oblaku, tehnologija lanca blokova, kvantne tehnologije, fotonika, industrijska biotehnologija, biomedicina, nanotehnologije, lijekovi, napredni materijali i tehnologije.

Europski **obrambeni i svemirski** sektori od ključne su važnosti za budućnost Europe. Međutim, fragmentacija obrambene industrije dovodi u pitanje sposobnost Europe da izgradi sljedeću generaciju ključnih obrambenih kapaciteta. To bi moglo smanjiti strateški suverenitet EU-a i njegovu sposobnost da djeluje kao pružatelj sigurnosti.

Europski fond za obranu pridonijet će izgradnji integrirane industrijske baze za obranu u cijelom EU-u. Ulagat će u europske lance vrijednosti u području obrane, olakšavati prekograničnu suradnju i podupirati otvorene i dinamične lance opskrbe koji uključuju MSP-ove i nove sudionike na tržištu. Podupirat će i disruptivne tehnologije te poduzećima omogućiti da preuzmu veći rizik. Od ključne će važnosti biti usklađenost s drugim inicijativama u području obrane.

Svemirske tehnologije, podaci i usluge mogu ojačati industrijsku bazu Europe podupiranjem razvoja inovativnih proizvoda i usluga, među ostalim i najsuvremenijih inovativnih tehnologija.

Obrambena i svemirska industrija suočavaju se s nezabilježenom globalnom konkurencijom u nestabilnom geopolitičkom kontekstu, novim mogućnostima u kontekstu tehnologija koje se brzo razvijaju i pojavom novih subjekata. Poticanjem **sinergija između civilnog, svemirskog i obrambenog sektora** u svojim programima EU će učinkovitije iskoristiti resurse i tehnologije te stvoriti ekonomije razmjera.

Tranzicijom europske industrije na klimatsku neutralnost sadašnju ovisnost o dostupnim fosilnim gorivima mogla bi zamijeniti ovisnost o neenergetskim sirovinama, od kojih mnoge nabavljamo iz inozemstva i za kojima je globalna potražnja sve veća. Poticanje recikliranja i upotreba sekundarnih sirovina pridonijet će smanjenju te ovisnosti.

Očekuje se da će se potražnja za **sirovinama** udvostručiti do 2050., stoga je diversifikacija njihove nabave ključan preduvjet povećanja sigurnosti opskrbe u Europi. Ključne sirovine od presudne su važnosti i za tržišta e-mobilnosti, baterija, obnovljivih izvora energije, farmaceutskih proizvoda, svemirske industrije, obrane i digitalnih aplikacija.

Pristup medicinskim proizvodima i lijekovima jednako je bitan za sigurnost i autonomiju Europe u današnjem svijetu. Planirana **nova farmaceutska strategija EU-a** bit će usmjerena na dostupnost, cjenovnu pristupačnost, održivost i sigurnost opskrbe lijekovima. O tome svjedoče nedavni događaji povezani s izbijanjem Coronavirusa 2019 (covid-19).

Ostvarivanje plana

- ↗ **Daljnje mjere nakon Komunikacije o sigurnom uvođenju 5G mreža¹¹ i Preporuke o kibersigurnosti 5G mreža¹².**
- ↗ **Akcijski plan za postizanje sinergije između civilne, obrambene i svemirske industrije**, među ostalim na razini programa, tehnologija, inovacija i novoosnovanih poduzeća.
- ↗ **Nova farmaceutska strategija EU-a u 2020.**, koja uključuje mjere za sigurnu opskrbu pacijenata i poticanje inovacija.
- ↗ Akcijski plan za **ključne sirovine**, koji uključuje napore za širenje međunarodnih partnerstava za pristup sirovinama.

5. Povezivanje elemenata: partnerski pristup upravljanju

Europska industrija mora iskoristiti svoje jedinstvene značajke i prednosti: prekograničnu integraciju i integraciju duž lanaca vrijednosti te svoju raznolikost, tradiciju i ljude. S obzirom na to da se dvostruka tranzicija ubrzava i globalna konkurencija postaje sve oštrija, mijenja se i europska industrija. U tom je kontekstu sve jača povezanost između različitih proizvoda i usluga u različitim sektorima.

Osim usredotočenosti na konkretne tehnologije, Europa mora pažljivo pratiti mogućnosti i izazove s kojima se suočavaju **industrijski ekosustavi**. Ti ekosustavi obuhvaćaju sve sudionike u lancu vrijednosti: od najmanjih novoosnovanih poduzeća do najvećih poduzeća, od sveučilišta i istraživačkih ustanova do pružatelja usluga i dobavljača. Svaki od njih ima svoje posebnosti.

Nadovezujući se na rad okruglog stola na visokoj razini Industrija 2030, strateškog foruma o važnim projektima od zajedničkog europskog interesa i drugih tijela, Komisija će sustavno analizirati različite ekosustave i **ocijeniti različite rizike i potrebe industrije** u kontekstu dvostruke tranzicije u svijetu u kojem je konkurencija sve jača. Razmotrit će pitanja kao što su vještine istraživanja i inoviranja, uloga MSP-ova i velikih poduzeća te vanjski pritisci ili ovisnosti.

Komisija će pritom blisko surađivati s uključivim i otvorenim **industrijskim forumom** koji čine predstavnici industrije, među ostalim MSP-ova i velikih poduzeća, socijalnih partnera, istraživača te država članica i institucija EU-a. U njegovu će radu po potrebi sudjelovati i stručnjaci iz određenih sektora.

Rezultati rada mogli bi pokazati da će neki ekosustavi zbog svoje specifične prirode ili potreba zahtijevati posebnu i prilagođenu potporu. Ta bi potpora mogla biti regulatorno djelovanje, poticanje financiranja ili najučinkovitije iskorištavanje instrumenata trgovinske zaštite. U tom bi slučaju bila riječ o **namjenskom paketu instrumenata**. Napredak će se pratiti kontinuirano, u suradnji s Europskim parlamentom i Vijećem.

Ako se utvrdi da je to nužno, pristup **industrijskih saveza** mogao bi biti primjeren instrument. To je već pokazalo korisnim u sektoru baterija, plastike i mikroelektronike. Europski savez za baterije uspješno je doveo industriju EU-a na vodeći položaj u toj ključnoj tehnologiji. Savezi mogu usmjeravati rad i pomoći u financiranju velikih projekata s

¹¹ COM(2020) 50 final.

¹² C(2019) 2335 final.

pozitivnim učincima prelijevanja diljem Europe, koristeći se znanjem MSP-ova, velikih poduzeća, istraživača i regija kako bi se uklonile prepreke inovacijama i poboljšala usklađenost politika.

Čisti vodik najbolji je primjer djelovanja saveza koje može stvoriti stvarnu dodanu vrijednost. Ta je tehnologija po svojoj prirodi disruptivna i zahtijeva čvršću koordinaciju u cijelom lancu vrijednosti. Komisija će u tom duhu uskoro predložiti osnivanje novog **europskog saveza za čisti vodik** koji će okupiti ulagače te državne, institucijske i industrijske partnere. Savez će se temeljiti na postojećem rezultatima radi utvrđivanja tehnoloških potreba, mogućnosti ulaganja, regulatornih prepreka i pokretača. Budući savezi trebali bi uključivati i **industrije s niskom razinom emisija ugljika, industrijske oblake i platforme te sirovine**.

Ostvarivanje plana

- Na temelju uspješnog modela industrijskih saveza pokrenut će se novi **europski savez za čisti vodik**. Nakon toga bi, čim budu spremni, trebali uslijediti savezi za industrije s niskom razinom emisija ugljika, za industrijske oblake i platforme te za sirovine.
- Komisija će provesti analitički pregled i **analizu industrijskih potreba te identificirati ekosustave za koje je potreban prilagođeni pristup**.
- Do rujna 2020. uspostaviti će se uključiv i otvoren **industrijski forum** kao potpora tom radu.

6. Zaključak

Ova strategija postavlja temelje za industrijsku politiku koja će podupirati dvostruku tranziciju, povećati globalnu konkurentnost industrije EU-a i stratešku autonomiju Europe.

S obzirom na važne socijalne posljedice predstojećih promjena, presudnu važnost imat će dijalog sa socijalnim partnerima i civilnim društvom. Godišnji **dani industrije** u organizaciji Komisije i dalje će biti važan događaj na kojem će se okupljati svi akteri. Komisija će predložiti da predsjedništva Vijeća i zainteresirane države članice održavaju dane industrije u svojim državama.

Komisija će nastojati povećati političku odgovornost za strategiju i predložiti da se uspostavi stalna točka za praćenje napretka u okviru Vijeća za konkurentnost i Europskog parlamenta na temelju redovitog praćenja provedbe strategije i analize skupa ključnih pokazatelja uspješnosti.

Samo će zajednička predanost EU-a, njegovih država članica i regija, industrije, MSP-ova i svih drugih relevantnih dionika u obnovljenom partnerstvu omogućiti Europi da na najbolji način iskoristi industrijsku preobrazbu. Sastanak Europskog vijeća u ožujku 2020. bit će prilika za potporu tom obnovljenom partnerstvu na temelju zajedničke vizije i ciljeva.